

Učiteljsko društvo za ptujski okraj imelo boče v četrtek, dne 6. sušca 1902 dopoludne ob 1/2 11. uri v okoliški šoli svoje redno zborovanje po sledečem sporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Društvene zadeve. 4. Predavanje: „Naš šolski, pokojninski in zakon o učiteljskih plačah v primeri z dotičnimi najnovejšimi zakoni nekaterih drugih dežel“. (Poročevalce g. Fr. Podobnik). 5. Slučajnosti.

Na polnoštevilno udeležbo vljudno vabi

Fr. Šorn, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj je zborovalo dne 6. svečana t. l. ob 1/2 11. uri dopoludne v okoliški šoli ptujski. Udeležba je bila vsled slabe poti zelo mala, vendar za sklepčnost nas je bilo dovolj.

Po običajnem pozdravu nam g. predsednik predstavi gosta g. tovariša Jos. Kokl-a iz Studenic. — Zapisnik zadnjega zborovanja je bil odobren. — Nato se prebere dopis „Lehrerbunda“, s katerim ta potrjuje, da je sprejel letno udnino. — Sedaj je pa nadaljeval tovariš Pesek svoje zanimivo predavanje o „Darvinizmu in vzgoji“ jako obširno in temeljito. Dokazal nam je, kako velikega pomena je „Darvinizem“ za vzgojo.*) Vsi smo mu z zanimanjem sledili. Gosp. predsednik se mu v imenu društva prav toplo zahvali za predavanje, s katerim je imel gotovo mnogo truda. S tem predavanjem, ki je trajalo skoro 1 uro, se je zborovanje zaključilo. — Na svidenje torej prihodnjic!

Prošnja. Dne 1. malega travna 1899 umrl je v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu tovariš Alojzij Krivec, takrat učitelj na Hajdini pri Ptaju, in bil na centralnem pokopališču graškem pokopan. Mala zapuščina njegova niti ni zadoščala, da bi se bili poravnali pogrebni stroški, katere poplačuje v obrokih pokojnikov, v Gradcu živeči brat — rokodelce, kateremu se je pa tudi dokaj boriti za vsakdanji kruh. Ni se mogla torej izpolniti pokojnikova vroča želja, naj bi se mu postavil stanu primeren kamenit nagroben spomenik. Samo lesen in črno popleskan križec kaže, kje počiva od zemskega truda in spi večno spanje učitelj-trpin. A borni ta spomenik ne boče mogel dalje časa kljubovati vremenskim nezgodam in boče kmalu strohnel. Zategadelj je podpisano učiteljsko društvo pri svojem zborovanju dne 5. grudna 1901 sklenilo skrbeti za to, da se postavi pokojniku, kateremu ni bilo dano, da bi počival v zemlji domači, katero je iskreno ljubil, na tujih tleh učiteljskemu stanu dostojen, kamenit nagrobni spomenik in poverilo tovariša g. Fr. Podobnik-a, nadučitelja na Hajdini, s pobiranjem dotičnih prispevkov. Podpisano učiteljsko društvo se torej obrača do vseh učiteljskih društev, častitih gospic tovarišic, gospodov tovarišev ter drugih prijateljev in znancev pokojnikovih na Sp. Štajerskem z vljudno prošnjo, naj blagovolijo prispevati, da se pokojnemu tovarišu v kratkem postavi primeren nagrobni spomenik. — Prispevki blagovolijo naj se pošiljati g. Fr. Podobnik-u, nadučitelju na Hajdini pri Ptaju, kateri boče vse prispevke in imena darovateljev svojedobno objavil v „Učit. Tovarišu“ in „Domovini“.

Vsak, tudi najmanjši znesek se hvaležno sprejme.

Sv. Lovrene na Drav. polju, dne 22. svečana 1902.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj.

Fr. Šorn, t. č. predsednik. Alojzij Bučar, t. č. tajnik.

Književnost in umetnost.

„Popotnik“. Pedagoški in znanstven list. Štev. 2. Vsebina: 1. Jožef Klemenčič: Preosnova naših ljudskih šol. 2. A. Schreiner: Analiza duševnega obzorja otroškega in dušeslovni proces učenja. 3. Dr. Jos. Tominšek: Načrt za književne kataloge. 4. Dr. Fr. Ilešič: Še enkrat „1“. 5. Ivan Ivanovič: Šolstvo v tujini. 6. Iv. Šega: Pedagoški utrinki. 7. Književno poročilo. 8. Razgled. Listek 61. — Pedagoški paberki 62. — Kronika.

*) Naj bi se taka predavanja objavila v naših listih. Ured.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. G. Koželj Gregor, učitelj v Št. Gotardu, 2 K.

Osebnosti. Stalno nameščene na sedanjih svojih mestih so bile gospodične: Leontina Murgel v Srednji vasi, Marija Benedek v Rovtah, Ana Tomec v Trziču in Marija Gantar v Čatežu, dalje gg. Alojzij Novak na Bledu, Martin Tratnik v Godoviču in Ivan Žen v Starem trgu. G. Fr. Kozjak, učitelj v Borovnici, je dobil službo na štirirazrednici v Toplicah — Zagorju.

Podporno društvo za uboge gojence na c. kr. učiteljsku v Ljubljani je imelo svoj občni zbor dne 16. m. m. v konferenčni sobi c. kr. učiteljskega. Predsednik g. ravnatelj F. Levec je najprej toplo zahvalil vse dobrotnike in podpornike, zlasti kranjsko hranilnico in deželni zbor kranjski, ki sta društvu v preteklem letu naklonila znatno podporo. Izrekel je posebno zahvalo tudi upokojenemu c. kr. vadničnemu učitelju Fr. Gerkmanu za ves njegov trud, ki ga je imel za društvo. Število udov in podpornikov je 71. Vsi dohodki znašajo v preteklem letu 976 K in 60 h, stroški pa 770 K 28 h, torej je prebitka 206 K 28 h. Vsega društvenega premoženja je 6600 K v vrednostnih papirjih in 206 K 66 h v gotovih novcih, torej skupaj 6806 K 66 h. V odbor so bili izvoljeni ravnatelj Levec kot predsednik pr. J. Vođeb kot blagajnik, vadnični učitelj J. Verbič kot tajnik, prof. A. Kržič in stolni dekan kanonik Zamejec kot odbornika.

Podporno društvo za uboge gojenke na c. kr. ženskem učiteljsku, ki je zborovalo nekoliko pozneje, ima 66 udov in društvenega premoženja 2990 K 28 h. Za podpore se je izdalo lani 204 K 12 h. Na predsednikov predlog se je izrekla zahvala kranjski hranilnici, na predlog prof. Vođeba pa društveni blagajničarki gospodični c. kr. vadnični učiteljici M. Schulz. V odbor so bili izvoljeni ravnatelj Fr. Levec, prof. V. Hallada, prof. Vođeb, katehet L. Smolnikar, gospa c. kr. otr. vrtnarica Josin in gospodični c. kr. vadnični učiteljici M. Fröhlich in M. Schulz.

Zahvala. Slavna kranjska hranilnica blagovolila je podeliti za ureditev tukajšnjega šolskega vrta podporo 120 K. Za ta velikodušen dar izreka ji podpisano šol. vodstvo najtoplejšo zahvalo. — Vodstvo ljudske šole v Orehovici, dne 23. februarja 1902.

Druga državna gimnazija je imela za sklep prvega poletja v Uršulinski cerkvi peto mašo. Gimnazija ima 6 šol, v prvi in drugi šoli po 2 razreda, v vseh 8 razredih 310 dijakov. Vsi so Slovenci. Učni uspeh v posameznih razredih: I. a razredu ima 1 odliko, 38 prvi red, 12 drugi, 2 tretji red, skupaj 53 učencev; v I. b imata 2 odliko, 34 prvi, 3 drugi, 2 tretji red, skupaj 41 učencev; v II. a ima 1 odliko, 18 prvi in 10 drugi red, skupaj 29 učencev; v II. b ima 1 odliko, 17 prvi, 10 drugi in 1 tretji red, skupaj 30 učencev; v III. ima 1 odliko, 35 prvi in 9 drugi red, skupaj 45 učencev; v IV. razredu jih ima 31 prvi, 14 drugi in 1 tretji red, skupaj 46 učencev; v V. razredu je 32 prvih redov, 8 drugih redov, skupaj 40 učencev; v VI. razredu je 5 odličnjakov in 21 učencev s prvim redom, skupaj 26 učencev.

C. kr. višja realka v Ljubljani. Uspehi v I. semestru 1901/2 so naslednji: Od 483 klasificiranih učencev je prejelo prvi red z odliko 22, prvi red 329 učencev; dvojk je 117, trojk 11, neizprašani so ostali 3 učenci. V procentih je torej dovršilo prvi tečaj z dobrim uspehom 72,8%; drugimi se je ponesrečilo.

Slovanska pisarna v Parizu. Francozi se čedalje bolj zanimajo za slovansko vprašanje. Francosko časopisje je bilo doslej jako slabo poučeno o slovanskih odnošajih, ker so poročila na francosko prihajala po raznih ovinkih. Sedaj so osnovali v Parizu „Slovansko pisarno“ (Slovanska kancelar), ki dopisuje s slovanskimi listi, izdaja topopise po slovanskih deželah, prevaja iz slovanskih jezikov na francosko in obratno; ta pisarna posreduje tudi v trgovskih vprašanjih. Naslov voditelja te pisarne je: J. J. Hoffman de Kratky, directeur de l' „Agence Slave“, Rue d' Argenteuil 16.

Dr. Emil Holub, znani historijski raziskovalec, je umrl 54 let star. Pokojnik je obdaroval poleg mnogih šol, tudi „Slovenski šolski muzej“ s prav lepo zbirko. Blag mu spomin!

Muzejsko društvo za Kranjsko je imelo m. m. občni zbor. Kakor posnamemo iz tajnikovega poročila, ima društvo 197 članov ter stoji v literarni zvezi z različnimi društvi, od katerih je došlo v zameno 245 knjig, ki po pravilih postanejo last deželnega muzeja. Dohodkov je imelo društvo v pretečenem letu 3599 kron, blagajničničnega prebitka pa 49 kron. Subvencije so društvu naklonili: deželni zbor kranjski 800 K, naučno ministrstvo 400 K, kranjska hranilnica 500 K in dunajska akademija znanosti 220 K. Vsem se je izrekla zahvala občnega zbora. Pregledovalcema društvenih računov sta bila zopet izvoljena gg.: župnik Vrhovnik in dež. tajnik Pfeifer. Končno je društveni načelnik ravnatelj Senekovič še naznanil, da ostane uredništvo društvenih publikacij tudi za tekoče leto v istih rokah, da bode torej „Izvestja“ uredoval dekan Koblar, nemške „Mittheilungen“ pa prof. dr. Gratzy pl. Wardengg.

Veren, a ne klerikalen. Dunajski listi poročajo: Nedavno je z nadvojvodo Reinerjem govoril visok cerkven dostojanstvenik o sedanjih klerikalnih političnih struji in vprašal nadvojvodo, ali se s to strujo strinja. Nadvojvoda je dejal: „Preveč veren sem, da bi mogel postati kdaj klerikalen!“

Gledališče za otroke. Mestni svet v Berlinu je dovolil znatno vsoto za otroške predstave v gledališču, katerih bi se naj udeležili redoma vsi otroci berlinskih šol brezplačno.

Si li prestar za učenje? Kato, slavni rimski državnik se je v svojem 80 letu začel učiti grškega jezika. Sokrates se je v pozni starosti vadił igrati na muzikalne instrumente. Plutarh se je učil latinščine od sedemdesetega do osemdesetega leta. Franklin se je pričel učiti filozofije, ko je dopolnil svoje petdeseto leto. Ludovico Monaldesco je spisal „memoire“ svojega življenja v visoki starosti 115 let. Ōgilby, predstavljavec Homerja in Vergilija ni znal ne grškega ne latinskega jezika do svojega petdesetega leta. Bocaccio je bil že 35 let star, ne da bi se bavil z literaturo in je vendar postal eden največjih mojstrov toskanske šole poleg Dantega in Petrarke. Sir Henry Spellman v svojem dvajsetem letu še brati ni znal, a se je potem poprijel učenja in postal eden najslavnejših učenjakov angleških. Tako bi lahko navedli tisoče izgledov mož, ki so se še le v poznejši starosti začeli učiti, pa so vendar le dosegli velike uspehe in zavzemajo častno mesto v človeški zgodovini. Samo lenuhi pravijo: „jaz sem prestar za učenje“.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 253.

Kranjsko.

Na štiri razredni ljudski šoli v Senožečah je eno učno mesto z moško učno osebo stalno popolniti. Prošnje so predpisanim potom vlagati semkaj do dne 20. marca 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 19. februarja 1902.

Št. 280.

Na trirazredni ljudski šoli v Borovnici je stalno oddati s pričetkom šolskega leta 1902/3 učno mesto s postavnimi prejemki. Prednost pri oddaji te službe bo imela ženska učna moč.

Prošnje je poslati pravilno opremljene po postavnem potu tukajšnjemu uradu do 24. marca 1902.

C. kr. okrajni šolski svet, Ljubljana, dne 17. februarja 1902.

Št. 720.

Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti mesto učitelja z dohodki IV. plačilnega razreda idrijskega učnega osebja t. j. z letno plačo 1000 kron, aktivitetno doklado letnih 200 kron in s pravico do 6 petletnic po 100 kron.

Prosilci naj lastnorodno pisane prošnje z dokazom učne sposobnosti za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom predpisanim službenim potom

do 15. sušca 1902.

pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu uložijo.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji, dne 16. svečana 1902.

Št. 25, 66.

K B

Štajersko.

Na dvorazrednih ljudskih šolah na Bučah in v Pišecah je stalno popolniti učiteljska mesta z dohodki III. plačilnega razreda.

Prošnje za te službe je vlagati po službenem potu pri krajnem šolskem svetu na Bučah oziroma v Pišecah do 10. sušca 1902.

Okrajni šolski svet Kozje in Brežice, 11. svečana 1902.

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemalec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica lg. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojni, zaloga uradnih spisov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejčič**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištvom v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih zavarovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

† Dragotin Jesenko-Doksov.

Učitelji imamo navado, da pišemo v svojih listih nekrologe navadno le o učiteljih. Danes mi bodi dovoljena izjema. Dragotin Jesenko, ki se je podpisaval pod svoje literarne izdelke s pesniškim imenom „T. Doksov“, ni bil član našega stanu. A mnogo je občeval z učitelji, večkrat kaj napisal za naše liste, se zanimal za naše gibanje in bil spričo „sijajnih“ svojih razmer v bližnjem sorodstvu z našim blestečim materijalnim položajem . . .

Z Jesenkovo smrtjo se je skrčilo za eno čutečo dušo število tistega prevesnega dela človeštva, ki komaj prenaša na šibkih ramah grenko težo in težko grenkost bednih svojih dni. Pot njegovega življenja ga je vodila med skalovjem in trnjem brez vonjajočih rož ob potu, brez vabljive klopice v hladnem zavetju, kamor bi položil šibko svoje telo k udobnemu počitku. Pred njegovimi odkritosrčnimi očmi se je širila neizmerna puščava, ki se je razgrinjala v nedoglednost in brezkončnost — posipana čezinčez z morečimi skrbmi, brez žuborečega studenca, kjer bi se mogel napiti moči in energije.